

ZAMONAVIY TA'LIM ISTIQBOLLARI

Mamatkulova Nasiba Maxamadjonovna

IIV Sirdaryo akademik litseyi
E-mail: mamatkulova1984@internet.ru

Annotatsiya: maqolada hozirgi davrda masovafiy va a'nanaviy ta'limning afzalliklari, o'ziga xos jihatlari, shuningdek, kamchiliklari haqida aytib o'tilgan.

Kalit so'zlar: *internet tarmog'i, onlayn xizmat, elektron kutubxona, a'nanaviy ta'lim, masovafiy ta'lim.*

PROSPECTS FOR MODERN EDUCATION

Mamatkulova Nasiba Makhamadjonovna

Syrdarya Academic Lyceum of the Ministry of Internal Affairs
E-mail: mamatkulova1984@internet.ru

Abstract. the article mentions the advantages, peculiarities, as well as disadvantages of distance and non-traditional education in the present period.

Keywords: *internet network, online service, electronic library, traditional education, distance education.*

Taraqqiyotimizning rivojlanishi kun sayin ortib bormoqda. Ayniqsa yurtimizda bu sohaga keng yo'l ochib berilgan: zamonaviy axborot, telekommunikatsiya va texnologiyalarning kun sayin o'rni va sifati eng yuqori darajaga ko'tarilmoqda. Ayni paytda hayotimizni internetsiz tasavvur qilolmaymiz. Shubhasiz, internet hayotimizning bir bo'lagiga aylanishga ulgurdi. Internet kirmagan bironta xonadon qolmagan.

Internet tarmog'idan hamma o'zining maqsadi va xohishiga qarab foydalanadi. Internet asosida onlayn savdo, onlayn xizmat, elektron kutubxonalar, onlayn ekuskursiya va onlayn ta'lim tizimlari zamonaviy axborotning, zamonaviy ko'rinishidir.

Ta'lim tizimida ham yangi bosqichlar va o'zgarishlar katta. Ayni vaqtda jahon satandartlariga mos bo'lgan tartibda yana bir yangi masofaviy ta'lim yo'lga qo'yildi. Masofaviy o'qitish usuli an'anaviy shaklidan farq qiladi. U o'quvchi –talabalarni o'ziga qulay vaqtda joyda va sharoitda o'qitish imkonini beradi. Masofaviy o'qitish usuli mutaxassis o'qituvchi (pedagoglarning oldiga yangidan-yangi dolzarb vazifalarni qo'ymoqda. Chunki, o'quv materiallarini to'ldirib borish, ijodiy yondashuv hamda yangiliklar bilan malakasini oshirishlari va ko'rsatkichlarni jahon ilmiy yutug'lari bilan muvofiqlashtirib borishlari talab etimoqda.

Bu o'qitish usuli ta'lim talabiga asosan o'quvchi va o'qituvchining o'z ustida ishlashini tashkil etish, ko'proq bilim olishga intilishi, kompyuter bilan mustaqil ishlash va olgan bilimlaridan ijodiy foydalanishini ta'minlaydi hamda olingan bilimlar maxsus o'quv uslubiy nashrlar, testlar bilan tekshirilib to'ldirilishi mumkin.

Masofaviy ta'lim bu o'qituvchi va o'quvchi bir biri bilan masofa yoki vaqt orqali ajratilgan sababli informatsion texnologiyalardan foydalanilgan ta'lim turi. Bu ta'lim turini bir necha modellari mavjud, ular masofaviy ta'lim tashkil, qilinishiga sabab bo'lgan vaziyatlari bilan farqlanadi: geografik sabablar (mamlakat maydoni, markazlardan geografik uzoqlashgan regionlar mavjudligi), mamlakatni kompyuterlashtirish va informatsiyalashtirish darajasi, transport va kommunikatsiyalar rivojlanish darajasi, masofaviy ta'lim uchun mutaxassislar mavjudli, ta'lim sohasida informatsion va kommunikatsion texnologiyalaridan foydalanish darajasi mamlakatning ta'lim sohasidagi odatlari.

Masofaviy ta'limning quyidagicha qulayliklari mavjud:

1. Dars jadvalni qulayligi.

2. O'quvchi o'ziga ma'qul bo'lgan vaqtda qatnashishi mumkin.
3. Qulay foydalanish manzillar: o'quvchi internet kafe, uy, mehmonxona, ish joyida va boshqa joylardan o'quv jarayoniga qatnashishi mumkin.
4. Qulay o'qish tempi. Ta'lim o'quvchilari yangi bilimlarni tushunish tempida o'tkaziladi.
5. Qulay o'quv reja. O'quv rejani talabalarga individual va davlat ta'lim talablariga mos holatda tashkil qilish mumkin.

6. Ma'lumotlar bazasini to'planishi.

7. Ko'rgazmali qulayliklari.

8. Multimediya imkoniyatlaridan to'liq foydalanish imkoniyati.

9. Malakali o'qituvchilarni tanlab ta'lim jarayoniga jalb qilish.

Iqtisodiy yutuqlar va afzalliklarga quyidagilarni kiritish mumkin:

1. Cheksiz masofaga ta'lim berish o'qituvchi va o'quvchilar o'rtasidagi masofa hech qanday ahamiyatga ega emas.

2. Ish jarayoniga xalaqit bermasligi.

3. O'quvchilar sonini oshirilishi. Masofaviy ta'lim texnologiyalarni to'liq qo'llagan o'quv muassasa talabalar soni 2-3 barobar oshishi mumkin.

Masofaviy ta'lim kursida ikkinchi oily yoki qo'shimcha ma'lumot oluvchilar, malaka oshirish va qayta tayyorgarlik o'tash istagida bo'lganlar, ikkinchi parallel ma'lumot olishni xohlagan talabalar markazdan uzoqda, kam o'zlashtirilgan mintaqalar aholisi, jismoniy nuqsonlari bo'lgan shaxslar, armiya xizmatida bo'lgan shaxslar, erkin ko'chib yurishi cheklangan shaxslar va boshqalar qatnashishi mumkin.

Yosh cheklanishlari yo'qligi. O'qishga jalb qilinuvchilarning yosh cheklanishlarini istisno qilinadi. Ammo masofaviy ta'limda salbiy tomonlari ham borligi haqida aytish lozim. Eng katta muammo bu internet tezligining sustligidir.

Yuqoridagilarni xulosa qilib shuni aytish mumkinki, ta'lim jarayonini axborotlashtirish, jamiyatni axborotlashtirish elementlaridan biri hisoblanadi. Bunda jamiyatning har bir a'zosi ma'lumot va bilimlarni olishga yo'l ochib beradi. Faollik bilan malakasini oshirib faoliyat bazasini tezkor o'zgartiradi. Shaxsning intellektual va ijodiy qulayliklarini rivojlantiradi.

Hozirgi sinovli vaziyatda Koronavirus Covid-2019 pandemiyasi sabab, yurtimizda ham oliy va o'rta ta'lim muassasalari masofaviy ta'lim tizimiga o'tildi. Uyda qolgan holda o'quv rejalar o'z vaqtida ketmoqda. Televideniya ham onlayn maktablar tashkil qilindi. Sinf rahbarlarining nazoratida onlayn darslar kuzatib borilmoqda. Oliy o'quv yurti talabalari ham masofaviy ta'lim tizimida bilim olishini davom ettirmoqdalar. Keyinchalik esa an'anaviy ta'lim tizimidan farqli ularoq masofaviy ta'lim tizimi yanada takomillashib, o'quv ish rejalariga kiritilishi mumkin.

Yetakchi mutaxassislar bu tizimning yutuq va kamchiliklarini taqqoslab, o'quvchi va talabalar o'rtasida so'rovnomalar o'tkazish yo'li orqali masofaviy ta'lim tizimida qolish yoki to'xtatilishini muhokama qilinishi kerak.

Ta'lim tizimining har qanday usuli o'quvchi va talabalarga yetarlicha bilim va ko'nikmalarni berishiga xizmat qilishi kerak.

Zero, ta'lim tizimining kelajagiga e'tibor bergan davlat, rivojlanish yo'lidan aslo to'xtamaydi!

Foydalanilgan adabiyotlar:

1. Azizxo'jayeva N.N. Pedagogik texnologiya va pedagogik mahorat. – Toshkent, 2003
2. Ishmuhammedov R.J. Innovatsiya texnologiyalari yordamida ta'lim samaradorligini oshirish yo'llari. – Toshkent, 2004
3. Roziqov O., Og'ayev S., Mahmudov M. Ta'lim texnologiyasi. – Toshkent, 1999.

